

Skiongeval tussen visueel gehandicapten: Ongeval had voorkomen kunnen worden bij toepassing Oostenrijkse in plaats van Nederlandse standaard

De skigebieden in Oostenrijk en de andere Alpenlanden gaan weer open. Reden voor de redactie van LetselschadeNEWS om contact te zoeken met de in Oostenrijk in ski- en bergsportongevallen gespecialiseerde advocaat Stephan Wijnkamp en hem te vragen naar een opvallende letselschadezaak in de wintersport en hij had er direct één paraat.

Het betrof een skiongeval uit 2014 op de Oostenrijkse skipiste tussen twee visueel gehandicapten van een Nederlandse vereniging voor visueel gehandicapten die wintersportreizen organiseert.

Bij deze zaak kwamen de verschillen tussen de Nederlandse en Oostenrijkse skitechnische (veiligheids)standaarden, zoals vaardigheden van begeleiders en de wijze van begeleiding nadrukkelijk naar voren. Interessant was ook te zien dat door het spelen met internationale rechtssystemen en schadeafwikkeling voor slachtoffers een optimaal resultaat behaald kon worden.

Wat was gebeurd?

Jeroen van Dijk boekte als lid van zijn vereniging voor visueel gehandicapten een skireis naar Oostenrijk waarbij aangeboden werd dat hij door een speciaal door de vereniging opgeleide begeleider op de piste geadjerd werd.

Jeroen, die voor het ongeluk nog 20% kon zien, kon na de botsing helemaal niets meer zien. Een zeer tragisch ongeval waarbij het bijzondere was, dat dit juist gebeurde op een reis die was georganiseerd door de vereniging die ten doel had visueel gehandicapten veilig onder begeleiding te laten skiën.

Op de bewuste dag skiede Jeroen samen met zijn begeleider op de piste in het skigebied Gerlos. Tegelijkertijd skiede een ander lid van de vereniging samen met zijn begeleider op de piste naar beneden. Begeleiders werden door de vereniging geïnstrueerd om altijd met twee paren af te dalen, waarbij zij zich tijdens de afdaling ieder achter de visueel gehandicapte skiër bevonden.

Jeroen en zijn begeleider waren via de portofoon met elkaar verbonden. Het andere paar beschikte niet over deze communicatieapparatuur. Jeroen skiede

samen met zijn begeleider als eerste naar beneden. Jeroen dus voorop, zijn begeleider erachter. Het andere paar vertrok een paar seconden erna, maar in een ander spoor.

'Met begeleiding de piste op'

De begeleider van het andere paar had een camera op zijn helm waarmee het latere ongeval werd gefilmd. Op de video was te zien hoe de andere skiër, hier verder V (van veroorzaker) genoemd, op een steil stuk van de piste diagonaal naar rechts skiede, sneller ging, een bocht naar links maakte, nog sneller ging, en vervolgens met zijn helm vooruit als het ware midden in het gezicht van Jeroen dook. Hij had Jeroen

natuurlijk niet gezien. Dat kon ook niet omdat V zelf bijna volledig blind was.

De begeleider bevond zich achter zijn skiër. Daardoor kon hij het tempo en spoor van V niet meer controleren. De afstand tussen hem en zijn skiër werd steeds groter. Vermoedelijk kon V zijn begeleider door de snelheid, de helm en de afstand helemaal niet meer horen. Opvallend was dat de begeleider zeer weinig communiceerde en zelfs gedurende 9 seconden helemaal niet communiceerde. Uit de video-opname bleek dat V gedurende 9 seconden op een commando wachtte. Te zien was dat hij bij het commando "en..." juist op het steile gedeelte van de piste een bocht naar links maakte, daardoor bijna recht naar beneden ging, meer snelheid kreeg en vervolgens de bocht naar links probeerde uit te sturen en daardoor recht op Jeroen

af skiede die zich daarvoor beneden V bevond, en frontaal met zijn helm in het gezicht van Jeroen knalde. Later werd vastgesteld dat V een snelheid tussen 25 km/h en 40 km/h gehad moest hebben.

Wat waren de gevolgen na het ongeval?

Jeroen verloor voor 99% zijn gezichtsvermogen, daarnaast had hij ernstig letsel in de vorm van botbreuken in zijn gezicht en een hersenschudding opgelopen. Hij kon gedurende 6 weken na het ongeval alleen nog maar vloeibaar voedsel tot zich nemen en had door de hersenschudding ook last van duizeligheid en concentratieproblemen.

Jeroen heeft vervolgens met een Nederlandse letselschadeadvocaat contact opgenomen. Deze advocaat heeft gemerkt dat het hier om een gecompliceerd ski-ongeval ging en verwees door naar mij. Immers wat betreft de schuldvraag is Oostenrijks recht van toepassing en deels kon ook het Nederlands aansprakelijkheidsrecht van toepassing zijn. Bovendien is voor de beoordeling van ski-ongevallen, skitechnische kennis en ervaring noodzakelijk. Naast advocaat ben ik ook gediplomeerd skileraar. Omdat de verzekeraar van V, de begeleider van V en de vereniging aansprakelijkheid afwees, heb ik de dagvaarding bij de rechtbank in Oostenrijk ingediend.

Waarom is gekozen voor een procedure in Oostenrijk en niet in Nederland?

Voor mij was de belangrijkste overweging, de expertise die men in Oostenrijk heeft op het gebied van ski-ongevallen. De rechtbank benoemt namelijk bij elke 'skizaak' een Oostenrijkse skitechnisch deskundige. In dit geval ging het om specifieke expertise voor het begeleiden van visueel gehandicapten, omdat dit de aansprakelijkheidsvraag natuurlijk nog complexer maakte.

De hamvraag was of V door onzorgvuldig te skiën een fout had gemaakt en/of zijn begeleider hem op een verkeerde manier had gegidst. Daarnaast was de vraag of de vereniging door verkeerde instructies aan haar gidsen of door een gebrekkige opleiding een verwijt te maken was.

In mijn ogen zou het beantwoorden van deze vragen voor een Nederlandse rechter extreem moeilijk geweest zijn.

Wat heeft de Oostenrijkse rechter uiteindelijk beslist?

De rechtbank stelde vast dat V en zijn begeleider net voor het ongeval een lange 'Schrägfahrt' maakten, dus schuin diagonaal over een steil gedeelte van de piste skieden. Daarbij skieden zij met een voor een visueel gehandicapte zeer hoog tempo, namelijk tussen 25km/h en 40km/h, dus tussen 7 en 11 m/s. De begeleider had vóór de botsing 9 seconden, dus een afgelegde afstand van tussen de 49 en 99 meter niet gecommuniceerd. V wachtte daardoor op een commando en reageerde daarom al op het woordje "en...". Hij had het volledige commando niet afgewacht. Immers bij het skiën is het logisch dat er na een rechtse bocht een linkse bocht volgt. Toen de gids zag dat V naar links de steile helling naar beneden skiede versprak hij zich ook nog eens. Hij gaf namelijk het commando "en naar li. uhh... naar rechts". Op dit moment was volgens de rechtbank een reactie van V ook niet meer mogelijk geweest.

De rechtbank heeft ook de mogelijkheden uitgebreid onderzocht waarop het ongeval voorkomen had kunnen worden.

Indien V het commando van zijn gids "...en rechts" zou hebben afgewacht en gevolgd had, dan had het ongeval voorkomen kunnen worden.

Zou de gids een gediplomeerd skileraar zijn geweest, dan zou het ongeval volgens de rechtbank en de skitechnisch expert ook te voorkomen zijn geweest. Een gediplomeerd skileraar zou in staat zijn geweest het tempo te verminderen door juiste commando's op het steilere deel van de piste te geven.

De rechtbank heeft ook aan de hand van getuigenverklaringen bepaald dat zowel in Oostenrijk als in Nederland bij een skispoor diagonaal over de piste het commando 'ga, ga, ga' of 'verder, verder, verder' of 'verder naar rechts', gebruikelijk is.

Dit had de gids nagelaten te doen. De rechtbank vond dat dit een verwijt was dat de gids gemaakt moest worden, maar dat, omdat er zowel in Nederland als in Oostenrijk geen concrete voorschriften over de wijze van commando's bestaan, de gids toch niet aansprakelijk was.

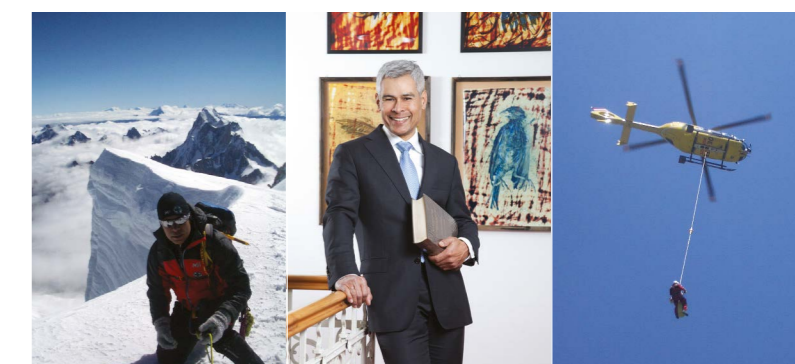
Het kwam er dus eigenlijk op neer dat het feit dat de vereniging geen voorschriften heeft vastgelegd over commando's, dit een voordeel is voor de vereniging en de visueel gehandicapten door gebrek aan voorschriften worden benadeeld. Wat betreft V beoordeelde de rechtbank dat hij, omdat hij het commando niet had afgewacht en van boven kwam, onzorgvuldig had gehandeld en aansprakelijk was voor alle schadelijke gevolgen.

Wat waren de opmerkelijkste verschillen tussen de Oostenrijkse en Nederlandse veiligheidsstandaarden?

Opmerkelijk is dat de opleiding van de Oostenrijkse begeleider en de Nederlandse begeleider behoorlijk afwijken van elkaar. Dit begint al bij de selectie van de personen die visueel gehandicapten mogen begeleiden.

In Oostenrijk mogen alleen gediplomeerde skileraren die het diploma staatliche Schilehrer of Landesschilehrer, dus een hogere skiopleiding dan een gewone skileraar (Anwärter) hebben aan de specialisatieopleiding deelnemen. Daarnaast mogen personen deelnemen die over een soortgelijke skitechnische vaardigheid als deze hogere opgeleide skileraren beschikken.

Advertenties

Voor juridische hulp in Oostenrijk

- letselschade door ski-, bergsport en verkeersongevallen
- strafrecht in verband met ski-bergsport en verkeersongevallen

Stephan Wijnkamp is Nederlands sprekende advocaat gevestigd in Oostenrijk. Naast advocaat is Stephan Wijnkamp Oostenrijks-Landes-skileraar, lid van de Oostenrijkse Bergrettung en ervaren alpinist. Daardoor weet hij als geen ander de ongevallensituatie te analyseren en de juridische vertaalslag te maken. Ook voor ski- en bergsportgevallen in andere landen dan Oostenrijk wordt vaak gebruik gemaakt van zijn expertise.

Voor meer informatie www.bergsportrecht.eu

In Nederland is dit duidelijk anders. Hier vindt een beoordeling plaats op de kunstsneeuw piste in Nederland. Daarbij is een opleiding als skileraar niet noodzakelijk.

De skitechnische vaardigheden van de begeleider zijn dus duidelijk van een lager niveau. Op de website van de vereniging is de volgende voorwaarde te lezen:

"Je eigen skitechniek moet zo goed zijn dat je je aandacht volledig op de deelnemer kan richten (je moet dus zonder na te hoeven denken over je eigen skiën makkelijk van elke piste af kunnen komen)".

'Gediplomeerd skileraar niet noodzakelijk'

Dit wordt getest in de kunstsneeuw waar omstandigheden optimaal zijn en de piste niet steil of ijzig is.

Het verschil in opvatting tussen Oostenrijk en Nederland zit hem in het feit dat men in Oostenrijk vindt dat de gids bij alle omstandigheden op alle onverwachte bewegingen moet kunnen reageren.

Dit kan natuurlijk alleen maar wanneer de gids ook beschikt over zeer goede technische vaardigheden en ski-ervaring. Deze vaardigheid en ski-ervaring (vlieguren) ontbreken bij de Nederlandse begeleider. Zoals de rechter ook had beslist in deze procedure, zou een (Oostenrijkse opgeleide) skileraar in staat geweest zijn om het ongeval te vermijden.

In Oostenrijk bevindt zich de gids hoofdzakelijk vóór degene die hij moet begeleiden.

In Nederland is dit juist omgekeerd.

In Oostenrijk wordt altijd gegidst met portofoons. In Nederland is dit niet verplicht. In Oostenrijk wordt met twee paren afdalen afgeraden, omdat daardoor misverstanden kunnen optreden. In Nederland wordt dit juist aangeraden.

In hoeverre had het ongeval voorkomen kunnen worden als de Oostenrijkse standaard gehanteerd waren?

Het ongeval had dan zeker voorkomen kunnen worden. Dit heeft de rechtbank ook min of meer beslist. De Nederlandse begeleider had, wanneer hij een hogere opleiding had genoten, kunnen ingrijpen. De snelheid waarmee de begeleider en zijn visueel gehandicapte op de piste op het steile stuk aan het skiën waren, 40 km/h, was immers zeer hoog, men kan zelfs zeggen voor een visueel gehandicapte te hoog. Daarnaast was duidelijk dat wanneer de gids zich zoals in Oostenrijk gebruikelijk voor de visueel gehandicapte zou hebben bevonden het ongeval zeker voorkomen zou zijn. Er kon niet bewezen worden of V überhaupt de commando's van de

gids had gehoord. Hij had immers een helm op en bevond zich ver voor de gids. Een portofoon is in Oostenrijk verplicht in Nederland niet. Ik pleit er dan ook voor om ook in Nederland gewoon de Oostenrijkse standaard te hanteren. Het lijkt mij logisch dat Nederlanders op dit punt het wiel niet opnieuw proberen uit te vinden.

Is de schade ook in Oostenrijk afgewikkeld?

Eerst is geprobeerd om de schade met de Oostenrijkse advocaat te regelen. Dit ging zeer moeizaam. Bij internationale letselschadezaken zijn vaak veel tussenstations, zoals schaderegelaars, betrokken waardoor het voor verzekeraars soms ook lastig is te communiceren. Dat maakt het voor een slachtoffer natuurlijk moeilijk. Daarom is toen gekozen rechtstreeks contact met de Nederlandse verzekeraar te zoeken. Toen haar duidelijk gemaakt werd hoe de zaak ervoor stond, was deze bereid om alle schade, inclusief proceskosten, te vergoeden.

Uiteindelijk heeft mijn cliënt in 2020 alle schade die gevorderd was, vergoed gekregen en was daar dan op zich blij mee. Waar hij minder blij mee was, was dat de betreffende vereniging nog steeds op de oude voet is verder gegaan en de veiligheidsstandaard niet heeft aangepast.

Ik denk dat veel visueel gehandicapten volledig vertrouwen op de deskundigheid van dergelijke verenigingen en zich vaak niet bewust zijn van de gevaarlijke situatie waarin zij zich begeven. Dit geldt overigens ook voor de vrijwillige begeleider zelf die niet beschikt over de nodige skitechnische vaardigheden en daardoor in gevaarlijke situaties terecht kan komen, die ook voor hem nare juridische en zelfs strafrechtelijke gevolgen kan hebben.

Waarom strafrechtelijke gevolgen?

In dit geval heeft de politie geen nader onderzoek ingesteld naar de handelswijze van de betreffende begeleider. Gezien de overwegingen in het vonnis van de rechtbank zou het helemaal niet vreemd geweest zijn dat de begeleider achteraf door de Oostenrijkse justitie ook strafrechtelijk vervolgd zou worden. Immers de strafrechtelijke criteria zijn duidelijk minder streng dan de civiele criteria.

De begeleider liep in deze zaak dus het risico dat hij strafrechtelijk veroordeeld zou worden. Het feit dat de gids 9 seconden lang met een snelheid tussen 25 en 40 km/h skiet, dus tussen 7 meter en 11 meter per seconde aflegt, betekent dus circa 80 meter skiën zonder iets te zien..... Dit zou hem zeker strafrechtelijk aan te rekenen zijn geweest. Of hij en de vereniging dit alles tevoren wisten, vraag ik mij af..... ♦

ONLINE
SCHADE
STAAT.NL

OnlineSchadestaat brengt letselschade correct in beeld!

- ✓ Zeer eenvoudig in gebruik!
- ✓ Automatische berekening van de wettelijke rente;
- ✓ Verrekening van voorschotten volgens de regels;
- ✓ Integratie van bekende richtlijnen zoals huishoudelijke hulp en verlies zelfwerkzaamheid;
- ✓ Conversie naar PDF en samenvoegen van facturen, rapporten, foto's, etc.;
- ✓ Cliënt kan desgewenst toegang krijgen;
- ✓ Per dossier tot €5.000,- gratis!

Contact

OnlineSchadestaat BV
Stevinweg 2
3891 EA Zeewolde
T 036-5245576

E info@onlineschadestaat.nl

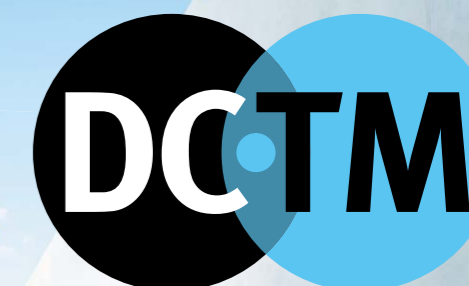
I www.onlineschadestaat.nl

Meer weten of zelf ervaren?

Neem contact op!

Of vraag een gratis demo aan

Advertenties

DE CONINCK TRAFFIC MANAGEMENT

DCTM is specialist op het gebied van trauma- en fobiebegeleiding

- DCTM werkt landelijk
- Begeleidingen in alle categorieën
- Ervaren, resultaatgericht
- Integratief (EMDR) therapeuten
- NLP-coaching
- Teamtrainingen met MindSonar

DCTM.NL